

ikke gennem en saadan Virksomhed er udøvet en Monopolstilling og ved uforvarlig Konkurrence og Misbrug af økonomiske Magtmidler er tilføjet den frie Erhvervsudøvelse en skadelig Indskrænkning. Dette falder sammen med, hvad det ærede Medlem oftere er inde paa. Saa snart det ærede Medlem kommer udenfor dette Lovforslags Form og ind paa selve Spørgsmaalet, saa fremsætter det ærede Medlem jo særdeles forstandige Bemærkninger og fremsætter ogsaa den forstandige Bemærkning, at der i den koncentrerede Bedrift for Samfundet fuldt saa meget ligger en social og politisk Fare som en rent økonomisk. Jeg maa dog overfor denne Sætning sige, at denne sociale og politiske Magt udøves netop gennem det økonomiske og udøves derigennem, at den vedkommende Bedrift faar en økonomisk Magtstilling, hvorigennem den kan tilvende sig en Magtstilling langt ind paa det sociale og politiske Omraade. Men netop derfor er dette Lovforslag ogsaa vendt imod den Samfundsfare, som det ærede Medlem rigtigt ser er til Stede, en Samfundsfare, der under Former som disse imidlertid kun kan imødegaas paa een Maade, nemlig ved Krav om Aabenhed og Redelighed i Forretningsførelse og Regnskabsaflæggelse.

Det ærede Medlem mener, at Tiden ikke er inde for et saadant Lovforslag, han sagde, at Vanskelighederne er saa store, at der ikke nu bør lægges Baand paa det private Initiativ, og at man burde have ventet med dette Lovforslag, indtil Landmandsbankkommissionsundersøgelsen havde fremskaffet Materiale til Belysning af, hvorledes det private Initiativ havde virket i Slutningen af Krigen og efter denne. Han konkluderede derhen, at Lovforslaget er kommet for tidligt til Verden. Nej, dette Lovforslag er ikke kommet for tidligt til Verden, det er kommet til Verden i rette Tid, og det vilde have været saare heldigt for det danske Samfund, om Lovforslaget ikke var blevet kvalt i Fødselen. Naar det nu paa ny melder sig, kommer det heller ikke for tidligt, og hvis ærede Medlemmer her i dette høje Ting eller Medlemmer i det andet høje Ting paa ny hindrer, at et Lovforslag, hvis Nerve er Krav om Aabenhed og Redelighed i de store Forretningsvirksomheder, føres ud i Livet, vil de ogsaa faa Ansvaret for de videre Følger af, at dette Lovforslag ikke er blevet vedtaget, saaledes som de allerede har et alvorligt Ansvaret for det, der allerede er sket, og hvoraf noget i alt Fald

kunde være hindret, hvis et saadant Lovforslag var blevet vedtaget i 1919.

Jeg tror, jeg for Øjeblikket har sagt til det ærede Medlem Hr. Fraenkel, hvad jeg kan have Anledning til, og skal saa endnu kun gøre nogle Bemærkninger til den højtærede Indenrigsminister. Den højtærede Indenrigsminister maatte jo aabenbart søge at skaffe sig et eller andet Vaaben mod et Forslag, som er vedtaget af dette høje Ting en Gang med en saa uhyre Majoritet som den, der bestod af Socialdemokraterne, det radikale Venstre, hele Venstre samt 4 Medlemmer af det konservative Folkeparti. Dette fandt han i et Ord, som i visse Kredse kan virke mistænkeliggørende, idet han optog en Vending af det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen, der sagde, at dette Forslag ikke var fuldstændig socialistisk. Dermed vilde den højtærede Indenrigsminister sige, at naar det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen mener, det ikke er fuldstændig socialistisk, er der vel noget socialistisk i det, og saa kan man ved dette Ord brede en vis Mistænkeliggørelse overfor Forslaget i Kredse, som er antisocialistisk sindede. At det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen betegner dette Forslag som ikke fuldstændig socialistisk, er ganske klart, thi det er det jo ikke. Naar han for sit Vedkommende mener, at det alligevel tjener en Udvikling af Samfundet, som han stiler imod — ja, saa er det jo hans Opfattelse. Jeg skal overfor den højtærede Ministers Udtalelser sige, at alle Partier har haft Andel i dette Lovforslag, og her i dette høje Ting har foruden den højtærede nuværende Formand den højtærede nuværende Statsminister siddet i Udvalget angaaende dette Forslag og anbefalet det til Fremme. De ærede Medlemmer af Venstre ligesom de ærede Medlemmer af det konservative Folkeparti, der stemte for Forslaget, maa altsaa mene, at selv om dette Lovforslag maaske efter det ærede Medlem Hr. Hans Niensens Opfattelse kan tjene den Samfundsudvikling, som dette ærede Medlem stiler efter, vil det ogsaa kunne tjene en anden Samfundsudvikling, nemlig den, som den nuværende højtærede Formand og som den nuværende højtærede Statsminister stiler efter.

Det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen, som skulde markere Forandringen fra Venstres Stilling, som den var udtrykt gennem den nuværende Formand, til den, som nu er udtrykt gennem den højtærede Indenrigsminister, gjorde nogle Indledningsbemærkninger, hvori han ligesom gav sit Syn paa hele Samfundsudviklingen, og der